

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. gegužės 16 d.*

„Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose — Specialioji jurisdikcija bylose dėl deliktų arba kvazideliktų — Kelių asmenų dalyvavimas keliose valstybėse narėse atliekant tą patį neteisėtą veiksmą — Galimybė nustatyti teritorinę jurisdikciją pagal vietą, kurioje veiksmą atliko kitas nei atsakovas žalos sukėlėjas („wechselseitige Handlungsortzurechnung“)

Byloje C-228/11

dėl *Landgericht Düsseldorf* (Vokietija) 2011 m. balandžio 29 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2011 m. gegužės 16 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Melzer

prieš

MF Global UK Ltd

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Tizzano, teisėjai A. Borg Barthet, J.-J. Kasel, M. Safjan (pranešėjas) ir M. Berger,

generalinis advokatas N. Jääskinen,

posėdžio sekretorė C. Strömholm, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2012 m. liepos 5 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- K.-H. Melzer, atstovaujamo *Rechtsanwälte S. Volaric-Huppert, F. Marzillier, G. Guntner ir W. A. Meier*,
- *MF Global UK Ltd*, atstovaujamos *Rechtsanwalt C. Gierets*,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze bei K. Petersen ir J. Kemper,
- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek ir J. Vlácil,
- Portugalijos vyriausybės, atstovaujamos L. Inez Fernandes,

* Proceso kalba: vokiečių.

— Šveicarijos vyriausybės, atstovaujamos D. Klingele,
— Europos Komisijos, atstovaujamos A. M. Rouchaud-Joët ir W. Bogensberger,
susipažinęs su 2012 m. lapkričio 29 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42) 5 straipsnio 3 punkto išaiškinimu.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant K.-H. Melzer ir *MF Global UK Ltd* (toliau – *MF Global*) ginčą dėl prašymo atlyginti žalą, patirtą prekiaujant ateities sandorių biržoje.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Iš Reglamento Nr. 44/2001 2 konstatuojamosios dalies matyti, kad juo siekiama gero vidaus rinkos veikimo labai priimti „nuostatas dėl jurisdikcijos kolizinių normų civilinėse ir komercinėse bylose suvienodinimo ir formalumų supaprastinimo, siekiant užtikrinti greitą ir paprastą teismo priimtų sprendimų valstybėse narėse, kurios privalo laikytis šio reglamento, pripažinimą ir vykdymą“.
- 4 Šio reglamento 11, 12 ir 15 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:
„(11) Jurisdikcijos taisyklės turi būti ypač nuspėjamos ir pagrįstos principu, pagal kurį jurisdikcija paprastai priklauso nuo atsakovo gyvenamosios vietos, ir šiuo pagrindu jurisdikcija turi būti visada prieinama, išskyrus keletą aiškiai nustatytų situacijų, kuriose bylinėjimosi objektas arba šalių autonomija pateisinama kaip kitokia susijusi aplinkybė [pateisina kitokį sąsajos kriterijų]. Turi būti atskirai apibrėžta juridinio [asmens] buveinė, siekiant didesnio bendrų taisyklių aiškumo ir išvengti jurisdikcijos prieštaravimų.
(12) Jurisdikcija turėtų būti nustatoma ne tik pagal atsakovo gyvenamąją vietą, bet ir pagal kitą alternatyvų jurisdikcijos pagrindą, atsižvelgiant į glaudų ryšį tarp teismo ir bylos arba siekiant padėti tinkamai vykdyti teisingumą.
<...>
(15) Siekiant harmoningai vykdyti teisingumą, reikia sumažinti vienu metu vykstančių teismo procesų galimybę ir užtikrinti, kad dviejose valstybėse narėse nebūtų priimami nesuderinami sprendimai <...>“
- 5 To paties reglamento II skyriuje įtvirtintos jurisdikcijos taisyklės.

- 6 Reglamento Nr. 44/2001 II skyriaus 1 skirsnyje „Bendrosios nuostatos“ esančio 2 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Pagal šį reglamentą valstybėje narėje nuolat gyvenantiems asmenims, neatsižvelgiant į jų pilietybę, bylos turi būti keliamos tos valstybės narės teismuose.“

- 7 Tame pačiame šio reglamento skirsnyje esančio 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Valstybėje narėje nuolat gyvenantiems asmenims bylos gali būti keliamos kitos valstybės narės teismuose tik pagal šio skyriaus 2–7 skirsniuose nustatytas taisykles.“

- 8 Reglamento Nr. 44/2001 II skyriaus 2 skirsnyje „Speciali jurisdikcija“ esančio 5 straipsnio 1 ir 3 punktuose numatyta:

„Valstybėje narėje nuolat gyvenančiam asmeniui kitoje valstybėje narėje byla dėl:

- 1) a) sutarties gali būti iškelta atitinkamos prievolės vykdymo vietos teismuose;
- b) pagal šią nuostatą ir jeigu nesusitariama kitaip, atitinkamos prievolės vykdymo vieta yra:
 - parduodant prekes – valstybėje narėje, į kurią prekės buvo arba turėtų būti pristatytos pagal sutartį,
 - teikiant paslaugas – valstybėje narėje, kurioje paslaugos buvo arba turėtų būti suteiktos pagal sutartį;
- c) a papunktis taikomas tuomet, kai netaikomas b papunktis;

<...>

- 3) civilinės teisės pažeidimų, delikto arba kvazidelikto gali būti iškelta vietos, kurioje įvyko žalą sukėlus įvykis ar jis gali įvykti, [teisme]“.
- 9 Tame pačiame šio reglamento skirsnyje esantis 6 straipsnio 1 punktas suformuluotas taip:

„Valstybėje narėje gyvenančiam asmeniui byla taip pat gali būti iškelta:

- 1) kai minėtas asmuo yra vienas iš atsakovų, teismuose pagal bet kurio iš jų nuolatinę gyvenamąją vietą, jeigu reikalavimai yra taip glaudžiai susiję, kad yra tikslinga juos nagrinėti ir spręsti visus iš karto, siekiant išvengti atskirų teismo procesų metu priimtų sprendimų nesuderinamumo.“

Vokietijos teisė

- 10 *Bürgerliches Gesetzbuch* (Civilinis kodeksas) 830 straipsnyje „Bendravykdžiai ir dalyviai“ nustatyta:

- „1) Jeigu kelių asmenų bendrai padarytas neteisėtas veiksmas sukėlė žalą, už žalą atsako kiekvienas iš jų. Tas pats galioja, kai neįmanoma nustatyti, kurio iš dalyvių veiksmai sukėlė žalą.
- 2) Kurstytojai ir padėjėjai prilyginami bendravykdžiams.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 11 Iš sprendimo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad K.-H. Melzer, kurio gyvenamoji vieta yra Berlyne (Vokietija), tapo Diuseldorfe (Vokietija) įsteigtos įmonės *Weise Wertpapier Handelsunternehmen* (toliau – WWH) klientu susisiekius telefonu ir telefonu buvo konsultuojamas. Ši bendrovė K.-H. Melzer vardu atidarė sąskaitą *MF Global* – Londone (Jungtinė Karalystė) buveinę turinčioje brokerių bendrovėje. Per šią sąskaitą *MF Global* už atitinkamą atlyginimą K.-H. Melzer naudai vykdė ateities sandorius.
- 12 2002–2003 m. K.-H. Melzer į specialią sąskaitą pervedė iš viso 172 000 EUR. 2003 m. liepos 9 d. *MF Global* jam išmokėjo 924,88 EUR. K.-H. Melzer reikalauja atlyginti žalą, kurią sudaro 171 075,12 EUR skirtumas.
- 13 *MF Global* K.-H. Melzer išrašytoje sąskaitoje faktūroje nurodė 120 USD komisinių mokesčių. Iš šios sumos ji pasiliko 25 USD, o likusią 95 USD sumą pervedė WWH.
- 14 K.-H. Melzer nuomone, nei WWH, nei *MF Global* tinkamai nepaaiškino su ateities sandorių prekyba biržoje susijusios rizikos. Be to, jis nebuvo objektyviai informuotas apie *MF Global* ir WWH sudarytą susitarimą dėl neteisėtų komisinių mokesčių („kickback susitarimas“) ir dėl jo kylantį interesų konfliktą. K.-H. Melzer nuomone, *MF Global* yra atsakinga už žalą atlyginimą, nes tyčiniai ir neteisėtais veiksmais prisidėjo prie WWH padarytos žalos.
- 15 *Landgericht Düsseldorf* mano, kad tarptautinę Vokietijos teismų jurisdikciją pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą pagrindžia žalos atsiradimo Vokietijoje vieta. Turtinė žala, kurią atlyginti reikalauja K.-H. Melzer, atsirado Vokietijoje, nes jis pavedimus į savo sąskaitą Londone darė iš Vokietijos, o žala atsirado jo sąskaitoje, kurią tvarko viena iš kredito įstaigų.
- 16 Tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja dėl savo teritorinės jurisdikcijos pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą. Kadangi žala atsirado Berlyne, o ne Diuseldorfe, lemiamą reikšmę turi žalą sukėlusio įvykio vieta. Tačiau dėl to, kad *MF Global UK* veikė vien Londone, galima atsižvelgti tik į WWH veiklą Diuseldorfe.
- 17 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nuomone, tokia alternatyvi sąsaja su žala lėmusio veiksmo, priskirtino bendravykdžiams arba padėjėjams, vieta Vokietijos civiliniame procese yra leistina ir, atsižvelgiant į atitinkamus K.-H. Melzer argumentus, galėtų būti taikoma šioje byloje.
- 18 Tokiomis aplinkybėmis *Landgericht Düsseldorf* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar nagrinėjant jurisdikcijos *ratione loci* klausimą byloje dėl <...> Reglamento Nr. 44/2001 <...> 5 straipsnio 3 punkte nurodytų deliktų, kai deliktą keliose valstybėse padaro keli asmenys, kad būtų nustatyta vieta [, kurioje įvyko žalą sukėlusį įvykis,] leidžiama alternatyviai remtis sąsaja su žala lėmusio veiksmo vieta?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktas turi būti aiškinamas taip, kad šia nuostata leidžiama pagal žalą lėmusio veiksmo, priskiriamo vienam iš tariamų žalos sukėlėjų, kuris nėra bylos šalis, vietą nustatyti teismo jurisdikciją kito tariamo minėtos žalos sukėlėjo, kuris neveikė teismo, į kurį kreiptasi, teritorijoje, atžvilgiu.

- 20 Sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą minėtas teismas pažymi, kad Vokietijos teisėje pripažįstama tokia galimybė remiantis „alternatyvia sąsaja su žalą lėmusio veiksmo vieta“. Taigi jam kyla klausimas dėl galimo minėtos taisyklės taikymo *mutatis mutandis* jo nagrinėjamoje byloje.
- 21 Pirmiausia pažymėtina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatavo, jog, nepaisant sutartinio K.-H. Melzer ir *MF Global* santykių pobūdžio, ieškinys pagrindinėje byloje pagrįstas tik deliktinės atsakomybės teise. Todėl šis prejudicinis klausimas susijęs tik su Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkto išaiškinimu.
- 22 Taip pat reikia priminti, kad Reglamento Nr. 44/2001 nuostatos turi būti aiškinamos autonomiškai, atsižvelgiant į jo sistemą ir tikslus (žr., be kita ko, 2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *Zuid-Chemie*, C-189/08, Rink. p. I-6917, 17 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką bei 2011 m. spalio 25 d. Sprendimo *eDate Advertising ir kt.*, C-509/09 ir C-161/10, Rink. p. I-10269, 38 punktą).
- 23 Tai patikslinus, reikėtų pabrėžti, kad tik remiantis nuostata, leidžiančia nukrypti nuo Reglamento Nr. 44/2001 2 straipsnio 1 dalyje nustatyto pagrindinio principo, pagal kurį jurisdikcija priskiriama valstybės narės, kurios teritorijoje atsakovas turi gyvenamąją vietą, teismui, šio reglamento II skyriaus 2 skirsnyje numatyti tam tikri specialiosios jurisdikcijos priskyrimo atvejai, tarp kurių yra ir nustatytasis minėto reglamento 5 straipsnio 3 punkte.
- 24 Kadangi vietos, kurioje įvyko arba gali įvykti žalą sukėlus įvykis, teismo jurisdikcija grindžiama specialiosios jurisdikcijos taisykle, ji turi būti aiškinama siaurai, neleidžiant įtraukti daugiau atvejų, nei aiškiai numatyta Reglamente Nr. 44/2001 (pagal analogiją žr. minėto Sprendimo *Zuid-Chemie* 22 punktą).
- 25 Be to, reikia pažymėti, kad Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkte pateikta formuluotė „vieta, kurioje įvyko žalą sukėlus įvykis ar jis gali įvykti“ reiškia ir vietą, kurioje žala tapo materiali, ir vietą, kurioje atsirado žalą lėmusi aplinkybė, todėl ieškinys atsakovui ieškovo nuožiūra gali būti pareikštas vienos iš šių dviejų vietų teisme (2012 m. balandžio 19 d. Sprendimo *Wintersteiger*, C-523/10, 19 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).
- 26 Šiuo klausimu nusistovėjusioje teismo praktikoje nustatyta, kad jurisdikcijos taisyklė, numatyta Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkte, pagrįsta ypač glaudžia sąsaja tarp ginčo ir vietos, kurioje įvyko arba gali įvykti žalą sukėlus įvykis, teismų, o tai pateisina jurisdikcijos priskyrimą pastariesiems dėl gero teisingumo administravimo ir veiksmingo proceso organizavimo priežasčių (žr. minėtų sprendimų *Zuid-Chemie* 24 punktą ir *eDate Advertising ir kt.* 40 punktą).
- 27 Iš tikrųjų bylose dėl deliktų ar kvazideliktų vietos, kurioje įvyko arba gali įvykti žalą sukėlus įvykis, teismas paprastai gali geriausiai išnagrinėti bylą visų pirma dėl ginčo dalyko artumo ir dėl lengvesnio įrodymų rinkimo (šiuo klausimu žr. 2002 m. spalio 1 d. Sprendimo *Henkel*, C-167/00, Rink. p. I-8111, 46 punktą ir minėto Sprendimo *Zuid-Chemie* 24 punktą).
- 28 Kadangi nustačius vieną iš siejamųjų veiksmų, pripažintų šio sprendimo 25 punkte nurodytoje teismo praktikoje, galima pagrįsti teismo, kuris objektyviai gali geriausiai įvertinti, ar įvykdytos asmens, kuriam iškelta byla, atsakomybę pagrindžiančios sąlygos, jurisdikciją, šis reikšmingas siejamasis veiksnys turi būti teismo, į kurį kreiptasi, veiklos teritorijoje (šiuo klausimu žr. 2012 m. spalio 25 d. Sprendimo *Folien Fischer ir Fofitec*, C-133/11, 52 punktą).
- 29 Šiuo atžvilgiu konstatuotina, kad pateiktas klausimas susijęs ne su vietos, kurioje žala tapo materiali, nustatymu, o, kaip išvados 40 punkte pažymėjo generalinis advokatas, su sąvokos „vieta, kurioje atsirado žalą lėmusi aplinkybė“ išaiškinimu tuo atveju, kai juridiniam asmeniui prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme byla iškelta ne dėl šio teismo veiklos teritorijoje atlikto veiksmo, o dėl veiksmo, kurį tariamai atliko kitas asmuo.

- 30 Vis dėlto tokiomis aplinkybėmis, kaip aprašytosios prašyme priimti prejudicinį sprendimą, kai tik vienam iš kelių tariamų tvirtinamos žalos sukėlėjų byla iškeliama teisme, kurio veiklos teritorijoje jis neveikė, iš esmės nėra sąsajos, pagrįstos atsakovo veiksmais.
- 31 Tokiomis aplinkybėmis, kad teismas, į kurį kreiptasi, galėtų pripažinti savo jurisdikciją pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą, jis turėtų nustatyti, kodėl žalą lėmusi aplinkybė vis dėlto turėtų būti vertinama kaip atsiradusi jo veiklos teritorijoje. Tačiau tam dar jurisdikcijos tikrinimo etape reikia atlikti vertinimą, analogišką vertinimui, kuris atliekamas tikrinant ginčo pagrįstumą.
- 32 Iš tiesų, visų pirma kilo klausimas, kokiomis sąlygomis bendravykdžių atveju būtų leidžiama vieno veiksmus priskirti kitiems, siekiant pastariesiems iškelti bylą teisme, kurio veiklos teritorijoje tie veiksmai buvo atlikti. Tačiau kadangi nėra bendros nacionalinės teisės sistemų ir Europos Sąjungos teisės sistemos koncepcijos, kuri leistų tokį priskyrimą, teismas, į kurį kreiptasi, veikiausiai rėmėsi savo nacionalinės teisės nuostatomis.
- 33 Tą patvirtina aplinkybė, kad alternatyvi sąsaja su žalą lėmusio veiksmo, atlikto kito asmens, į kurį šiuo tikslu orientuojasi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, vieta išplaukia iš tam tikros Vokietijos deliktinės atsakomybės teisės nuostatos, t. y. Civilinio kodekso 830 straipsnio.
- 34 Vis dėlto, jeigu įgyvendinant Reglamentą Nr. 44/2001 būtų vadovaujama nacionalinės teisės koncepcijomis, šis klausimas valstybėse narėse būtų sprendžiamas skirtingai, o tai pakenktų šio reglamento 2 konstatuojamojoje dalyje nurodytam tikslui suvienodinti jurisdikcijos taisykles (pagal analogiją žr. 2013 m. vasario 7 d. Sprendimo *Refcomp*, C-543/10, 39 punktą).
- 35 Sprendimas siejamojo veiksnio nustatymą sieti su materialinėje nacionalinėje teisėje įtvirtintais vertinimo kriterijais taip pat prieštarautų teisinio saugumo tikslui, nes, atsižvelgiant į taikytiną teisę, asmens veiksmai, atlikti kitoje valstybėje narėje nei teismo, į kurį kreiptasi, valstybė, siekiant priskirti jurisdikciją pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą, galėtų būti vertinami kaip žalą lėmusi aplinkybė. Iš tiesų, toks sprendimas neleistų atsakovui pagrįstai numatyti, kuriame teisme jam galėtų būti iškelta byla.
- 36 Be to, šiuo sprendimu, kai, vadovaujantis žalą lėmusios aplinkybės kriterijumi, tariamam žalos sukėlėjui būtų galima iškelti bylą valstybės narės teisme, kurio veiklos teritorijoje jis neveikė, būtų įtraukta daugiau atvejų, nei aiškiai numatyta minėtame reglamente, todėl tai prieštarautų jo sistemai ir tikslams.
- 37 Patikslinus šį aspektą, reikėtų priminti, kad tai, jog teismas, kurio veiklos teritorijoje pats tariamas žalos sukėlėjas neveikė, negali pripažinti savo jurisdikcijos pagal vietą, kurioje atsirado žalą lėmusi aplinkybė, neturi jokios įtakos nei bendrųjų, nei specialiųjų jurisdikcijos taisyklių, numatytų Reglamente Nr. 44/2001, visų pirma jo 5 straipsnio 1 punkte, taikytinumui.
- 38 Žalą lėmusį įvykį sukėlusiam asmeniui ir toliau galima kelti bylą pagal šio reglamento 5 straipsnio 3 punktą teisme, kurio veiklos teritorijoje jis veikė, arba kitu atveju pagal bendrąją taisyklę – jo gyvenamosios vietos teisme.
- 39 Be to, kaip generalinis advokatas pažymėjo išvados 53 punkte, priskirti teismui jurisdikciją siekiant išnagrinėti bylą, iškeltą asmenims, kurie neveikė teismo, į kurį kreiptasi, veiklos teritorijoje, vis dar galima pagal Reglamento Nr. 44/2001 6 straipsnio 1 punktą, jeigu yra įvykdytos toje nuostatoje įtvirtintos sąlygos, visų pirma, sąsajos reikalavimas.

- 40 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad tokiomis kaip pagrindinės bylos aplinkybėmis, kai tik vienam iš kelių tariamų tvirtinamos žalos sukėlėjų byla iškelta teisme, kurio veiklos teritorijoje jis neveikė, autonomiškas Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkto aiškinimas, atsižvelgiant į jo tikslus ir sistemą, prieštarauja tam, kad žalą lėmusi aplinkybė būtų vertinama kaip atsiradusi šio teismo veiklos teritorijoje.
- 41 Todėl į pateiktą klausimą reikia atsakyti taip: Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktas turi būti aiškinamas taip, kad šia nuostata neleidžiama pagal žalą lėmusio veiksmo, priskiriamo vienam iš tariamų žalos sukėlėjų, kuris nėra bylos šalis, vietą nustatyti teismo jurisdikcijos kito tariamo minėtos žalos sukėlėjo, kuris neveikė teismo, į kurį kreiptasi, teritorijoje, atžvilgiu.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 42 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 5 straipsnio 3 punktas turi būti aiškinamas taip, kad šia nuostata neleidžiama pagal žalą lėmusio veiksmo, priskiriamo vienam iš tariamų žalos sukėlėjų, kuris nėra bylos šalis, vietą nustatyti teismo jurisdikcijos kito tariamo minėtos žalos sukėlėjo, kuris neveikė teismo, į kurį kreiptasi, teritorijoje, atžvilgiu.

Parašai.